

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ แนวทางการพัฒนาภูมิปัญญาการนวดแผนไทย
ให้เป็นธุรกิจเพื่อสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยว

ชื่อผู้เขียน นายชรินทร์ วรกุลกิจกำจร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร.อนรรักษ์ ปัญญาวัฒน์ ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา กรรมการ

รองศาสตราจารย์ประหยัด ปานดี กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทของการนวดแผนไทยในจังหวัดเชียงราย และแนวทางการพัฒนาภูมิปัญญาการนวดแผนไทยให้เป็นธุรกิจเพื่อสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยว ผู้ศึกษาทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างสี่กลุ่ม ได้แก่ ผู้ให้บริการนวดแผนไทย เจ้าของธุรกิจ หมอนวด และผู้ให้ข้อมูลหลักจากหน่วยงานภาครัฐ ในสถานบริการสี่แห่ง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษามีสองชนิด คือ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การนำเสนอผลการศึกษาใช้แบบพรรณนา ผลการศึกษา มีดังนี้

การนวดแผนไทยมีสองแบบคือ การนวดแบบราชสำนัก และการนวดแบบเขลยศักดิ์ นอกจากนี้การนวดยังแบ่งออกเป็นสามประเภทคือ การนวดแบบยืดหรือดัด คือการนวดแบบดัดลำตัว แขน ขา เพื่อให้กล้ามเนื้อ และเส้นเอ็นยืดตัว สองการนวดแบบจับเส้น คือการนวดตามเส้นเอ็นหรือกล้ามเนื้อที่เจ็บปวด เพื่อให้เส้นเอ็นหรือกล้ามเนื้อบริเวณดังกล่าวผ่อนคลาย และสามการนวดแบบกดจุด คือการนวดโดยการกดลงไปบนบริเวณที่ปวดแล้วค่อย ๆ ดึงมือที่กดออกช้า ๆ ทำอย่างนี้ไปเรื่อย ๆ จะทำให้อาการปวดดีขึ้น การนวดแบบกดห้ามใช้กับการนวดกดกระดูก ผู้ศึกษาพบว่า การนวดมีประโยชน์อย่างมากถ้าหากนวดถูกวิธี แต่การนวดให้โทษได้เช่นกันถ้าหากนวดไม่ถูกวิธี การประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการนวดแผนไทย เจ้าของธุรกิจจะต้องศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดรอบครอบ เพราะการนวดเป็นการรักษาคนไข้ชนิดหนึ่ง ซึ่งจะต้องอยู่ในความดูแล

จากรัฐบาล ซึ่งมีกฎหมายควบคุมอยู่ กฎหมายที่เกี่ยวข้องได้แก่ พระราชบัญญัติการประกอบ
โรคศิลปะ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีกฎหมายควบคุม 7 มาตรา และมีกฎหมาย ที่แยกออกเป็นหมวดอีก 7
หมวด และมีบทเฉพาะกาลรวมอยู่ด้วย

ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาภูมิปัญญาการนวดแผนไทยให้เป็นธุรกิจเพื่อสุขภาพ
สำหรับนักท่องเที่ยว ผู้ศึกษาพบผลการศึกษาดังนี้ พฤติกรรมผู้บริโภค ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่นิยมใช้
บริการนวดกับหมอนวดหญิง ทั้งนี้เพราะว่า หมอนวดหญิงมีความนุ่มนวลมากกว่าหมอนวดชาย
ผู้ให้บริการจะคำนึงถึงหมอนวดเป็นอันดับแรกในการเลือกใช้บริการ และจะนิยมใช้บริการ
ในสถานบริการเพียงแห่งเดียวเป็นประจำ สาเหตุมาจากสถานบริการมีหมอนวดที่ดี อัตราค่าบริการ
ของสถานบริการทั้งสี่แห่งส่วนใหญ่จะเท่ากันคือ 100 บาทต่อชั่วโมง ผู้ใช้บริการหาข้อมูลของสถาน
บริการลำบาก เพราะเจ้าของธุรกิจไม่มีการโฆษณาผ่านสื่อใด ๆ ผลกระทบหนึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ให้บริการ
พึงพอใจมากที่สุด และการโฆษณาประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งที่ผู้ให้บริการพึงพอใจน้อยที่สุด

ด้านความต้องการ เจ้าของธุรกิจมีความต้องการให้รัฐบาลเข้าไปดูแลช่วยเหลือในด้าน การ
ฝึกอบรมการประกอบธุรกิจ สนับสนุนเงินทุนในการปรับปรุงธุรกิจ และกำหนดนโยบายในเรื่อง
การนวดแผนไทยให้ชัดเจน หมอนวดมีความต้องการให้รัฐบาลจัดสวัสดิการ และจัดฝึกอบรมความ
รู้ด้านการนวดแผนไทย ผู้ใช้บริการต้องการให้เจ้าของธุรกิจปรับปรุงสถานบริการให้ดีขึ้น ส่วน
นโยบายและแผนของรัฐบาล ไม่มีความชัดเจน รัฐบาลขาดการดูแลเอาใจใส่ต่อธุรกิจการนวด
เป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้จัดทำแผนการพัฒนากการนวดแผนไทย เพื่อให้ทั้งธุรกิจการนวด
แผนไทยและภูมิปัญญาการนวดแผนไทยพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน และอยู่คู่กับคนไทยตลอดไป แผน
ดังกล่าวคือ แผนด้านการตลาด และแผนด้านความร่วมมือกับภาครัฐ

Independent Study Title	Trends in Development the Local Wisdom of Thai Massage to Become a Heath Business for Tourists	
Author	Mr. Charin Vorakunkitkamthorn	
M.A.	Tourism Industry Management	
Examining Committee	Assoc. Prof. Dr. Anurak Panyanuwat	Chairman
	Assoc. Prof. Boonlert Jittangwatana	Member
	Assoc. Prof. Prayad Pandee	Member

ABSTRACT

The objectives of this study were (1) to examine the current situation of Thai traditional massage in Chiang Rai province; and (2) to identify trends in the development of Thai traditional massage as a tourist health business. The researcher collected data using structured interviews with the key informants, and questionnaires with individuals involved in the Thai traditional massage including customers, business owners, and massagers at four service locations in Chiang Rai Province. The SPSS for Windows program was used for the statistic analysis of survey data, while content analysis was used with key informants' interview information.

It was found that there were two types of massage: one was royal court style, and the other was designated hostage style. In addition, the massage techniques were divided into three types including stretching or bending body parts to release muscles and tendons, tendon grasping or massaging painful muscle or tendon areas, and pressure point massage where pressure was applied to painful areas then gradually released. This third method should not be used in conjunction with pressure applied to bones. Massage therapy was found effective only if conducted properly.

In order to establish a Thai traditional massage business, the owner should study the related laws carefully, especially the laws related to the practice of medical arts since Thai

traditional massage is considered to be a medical therapy and subject to government supervision. Thai laws applicable to massage therapy include the healing arts statute of 1999. This law has seven sections, each of which is sub-divided into seven sub-sections and the law is supplemented with a specific set of regulations.

The evaluation of customer behavior and preferences found that most customers preferred masseuses because they were more gentle; the individual massager was the most important factor cited by customers in selecting a massage establishment; customers regularly patronized the same location; the cost of massage services in all four establishments was 100 Baht per hour; customers reported difficulty in obtaining information about massage establishments as the owners did not advertise their services at all. Customers were most satisfied with the quality of the massage and least satisfied with the information available from advertisements.

Based on interviews with owners of massage establishments it was found that: the business owners wanted government assistance with business training, funds to improve business operations, and a clearly defined policy regarding Thai traditional massage businesses. Massage therapists wanted government social benefits and Thai massage skill training. Customers wanted business owners to improve the standards of service.

As it was found that the government regulations on massage therapy were not clear and that the government did not provide sufficient attention to the Thai massage business, the researcher developed one marketing plan for massage businesses and a second joint government-private sector plan for the cooperative development of the Thai traditional massage business and of local wisdom.